

ערים מקיימות
גיליון 14 | אפריל 2025

מרכז ויצ' לפיתוח בר-קיימא,
חברת בת של:

הרשמו עכשיו לקבלת הניוזלטר >>

דברי פתיחה

החודש ציינו ברחבי העולם את **יום כדור הארץ** – 22 באפריל – הזדמנות להיזכר במטרתנו העיקרית: **לשמור על הכדור** שעליו אנו חיים. לצערנו, החודש האחרון חידד בדיוק עד כמה הדבר חשוב: השריפות באזור ירושלים שרפו עשרות דונמים של טבע יפהפה, תוכלו לקרוא על דרכי ההתמודדות עם שריפות של מועצה מקומית דאלית אל כרמל בהמשך הניוזלטר. בנוסף לשריפות שקרו, החורף שהסתיים היה היבש ביותר במאה השנים האחרונות, עם 55% בלבד מהמוצק הרב-שנתי של המשקעים. המגמה מתמשכת – חורפים קצרים ויבשים, קיצים קשים וחמים יותר – ואם לא נפעל יחד, נזקים אלה עלולים להחמיר במהירות. בואו ננצל את יום כדור הארץ כדי להתחייב לפעולה ממשית: להפחתת פליטות, להגנה על שטחים פתוחים ולהיערכות לשינויים אקלימיים. מאחלים לכם קריאה מעוררת השראה, וממשיכים לפעול למען ערים בריאות וירוקות יותר. צוות מרכז ויצ'.

Save The Date!

מושב מקצועי – ערים מקיימות

בהשתתפות שאל אמסטרדםסקי

תובנות בעקבות הסדרה

"מתחת לבלטות"

18.6 בשעה 12:00

אקספו תל אביב – תערוכת MuniExpo

פרטים נוספים ותוכניה בקרוב!

הרשמה בכפתור מטה

*יש להרשם בנוסף לתערוכת מוניאקספו

להרשמה למושב לחצו כאן <<

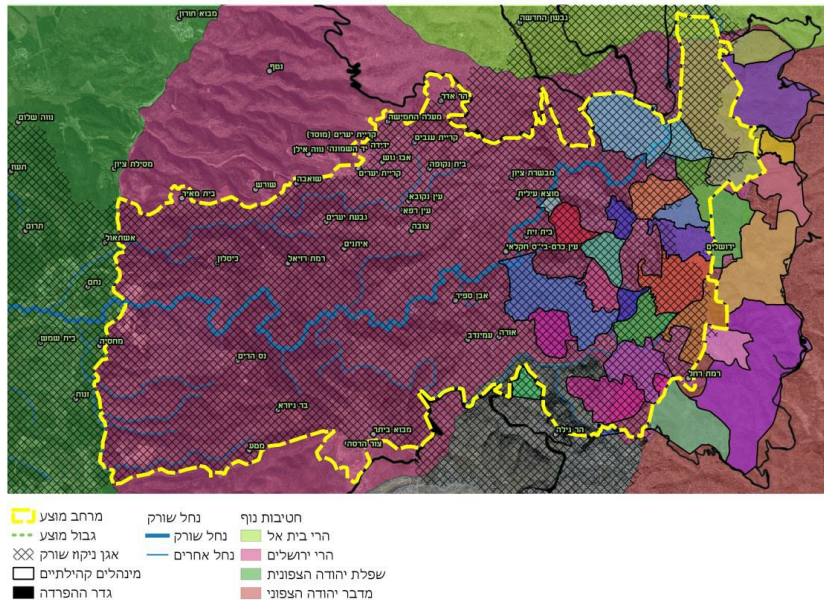
**לקחים שלמדנו מהעלטה בספרד ופורטוגל
וובינר חירום!**

פרטים נוספים בקרוב!

הכירו את...

קרן ירושלים ירוקה | השותפות האזורית להקמת מרחב
ביוספרי באגן המערבי של ירושלים והסביבה

קרדיט לתמונה: ד"ר תמר מרכוס

קרן ירושלים ירוקה פועלת לקידום קיימות סביבתית, חברתית וכלכלית בעיר ירושלים ובמרחב הסובב אותה, ע"י תמיכה במיזמים קהילתיים. הקרן עובדת עם מגוון הקהילות הירושלמיות, ופונה גם לאוהבי ירושלים ברחבי עולם. אחרי שמונה שנות עבודה, מתמסדת שותפות אזורית באגן המערבי של ירושלים והסביבה, לקראת פיתוח מרחב ביוספרי עירוני ראשון מסוגו בארץ, אשר עשוי להצטרף לרשימה היוקרתית של אונסקו. **נעמי צור**, המכהנת כיו"ר צוות השותפות האזורית ויו"ר קרן ירושלים ירוקה, עומדת מאחורי היוזמה לקידום התהליך להקמת המרחב הביוספרי.

השותפות האזורית היא בין עיריית ירושלים, מועצה אזורית מטה יהודה, מועצות מקומיות מבשרת ציון, אבו גוש וצור הדסה במטרה להקים מרחב ביוספרי עירוני ראשון מסוגו בארץ, באגן נחל שורק עליון. שותפים בתהליך משרדי ממשלה, רשות ניקוז שורק-לכיש, קק"ל, רשות הטבע והגנים, מנהלים קהילתיים של ירושלים, החברה להגנת הטבע, מרכז דש"א, האקדמיה של בצלאל, ועוד ארגונים ועמותות בתחום סביבה, תכנון וקיימות. תחום המרחב הוא אגן השורק העליון, וכולל חלקים נרחבים של העיר ירושלים ופרוזדור ירושלים הנפרש עד כביש 38 (לפני בית שמש).

מרחב ביוספרי הינו דגם עולמי לאזור המקדם פיתוח בר-קיימא לאזור מוגדר שבו חיים בהרמוניה התושבים לצד הטבע תוך דאגה לפיתוח בר-קיימא בכל תחומי החיים; פיתוח כלכלה ותעסוקה, תשתיות, תרבות, תירות, שירותים קהילתיים וכל אלו מקודמים תוך שותפות הציבור, ותוך דאגה גם לשגשוג המערכות האקולוגיות.

נעמי צור: "ניכר כי היום יותר מתמיד בארץ ובעולם תושבות ותושבי הערים זקוקים לריפוי ולמקומות מפלט בטבע, הרחק ממרחבים של בטון. ניתן לשלב את הטבע בחיי העיר, את הציפורים, הפרפרים והמגוון הביולוגי שהולך ומצטמצם בעקבות הפיתוח העירוני. לפני למעלה מעשור, היו שחשבו כי הרעיון של מרחב ביוספרי הוא רק חלום, והיום אני כאן כדי לבשר שהיה שווה להתמיד בחלום ולהגשים אותו עבור הדורות הבאים. לפנינו עוד הרבה אתגרים בתהליך מיסוד המרחב הביוספרי, אבל לצד האתגרים גם הרבה אופטימיות. התהליך כולו התאפשר בזכות התגייסותם של כל כך הרבה שותפים שהאמינו, כי ביחד נוכל לקדם מטרה משותפת וליצור מרחב ביוספרי שישרת אותנו ואת הדורות הבאים".

המרחב הביוספרי עשוי להוות פריצת דרך ברמה ארצית ואף עתיד להצטרף לרשימה היוקרתית והמצומצמת של כ-700 מרחבים ביוספריים בעולם בהובלת אונסק"ו, שבהם נכללים גם מרחבים ביוספריים עירוניים כגון וינה ודאבלין. בישראל נקבעו עקרונות לייזום מרחב ביוספרי, כאשר מנהל התכנון במשרד הפנים תומך במהלכים מסוג זה ומסייע בליווי ועדת עבודה וצוות תכנון רב תחומי.

למידע נוסף>>

פוגשים את הרשות

דאלית אל-כרמל

תמונות באדיבות: מינהלות גני הילדים דאלית אל-כרמל

נפגשנו עם רביע חוסייסי, מנהל תכנון אסטרטגי במועצה מקומית דאלית אל-כרמל לשיחה

רביע, ספר לנו על התפקיד שלך בעירייה

אני נמצא בתפקידי כמנהל תכנון אסטרטגי, כשנתיים וחצי. כמו כן אני חבר מועצת איגוד ערים חיפה להגנת הסביבה ועובד ברשות מזה ארבע וחצי שנים. בנוסף לאחרונה אני גם יועץ סביבתי עצמאי לרשויות.

ראש המועצה, מר רפיק חלבי, לקח על עצמו לקדם את התחום הסביבתי בשתי ידיים. משכך, ערכנו

תוכנית היערכות לשינויי אקלים בתמיכת המשרד להגנת הסביבה, יחד עם חברת 'ניהול משאבי סביבה' שליוו אותנו לאורך המיזם. כיום אנו מקימים מחלקת הגנת הסביבה וקיימות ברשות.

ספר על התוכנית שאתם מקדמים וכיצד משפיע לטובה על תושבי העיר

תוכנית ההיערכות לשינויי אקלים מיקדה אותנו בתחומי הפעילות הדחופים ביותר לטיפול. בתוכנית בחרנו להתמקד תחילה באוכלוסיות הפגיעות והשפעת מקרי חירום אקלימיים עליהן. פן נוסף הנו התמודדות עם שריפות, הקמת אזורי חיץ וניהולם. דגש מרכזי מאוד בתוכנית הנו נושא החינוך האקלימי והעלאת המודעות לשינויי האקלים ונושאי סביבה. התוכנית מתייחסת גם לחום העירוני ולמחסור בהצללה במרחב הציבורי.

כידוע משבר הפסולת מכביד מאוד על הרשויות וגורם לפגיעה באיכות חיי התושבים, איך התמודדתם עם זה?

בהנחיית ראש המועצה וגורמי המקצוע החלטנו להתמקד בנושא הפסולת. הצלחנו לרדת מ- 1100 לכ- 850 טון פסולת מעורבת לחודש. זה נעשה באמצעות החלפת קבלן פינוי פסולת ופינוי פסולת לכל תושבי הרשות; שילוב ניטור ופיקוח על הקבלנים; הכנסת זרמי מיחזור; העלאת מודעות לצמצום והפרדת פסולת; הקמת מערך טיפול בפסדים; הצבת קרטוניות של חברת אמניר; פינוי פסולת אלקטרונית; והפעלת קבלן ייעודי למיון, הפרדה וטיפול בפסולת גזם במקור ושימוש בגזם לדישון מטעי הזיתים.

הכנסנו גם פיקוח סביבתי בשטחים הפתוחים בתחום המועצה. אנחנו מוקפים ביערות הכרמל, ממוקמים במעלה נחל אורן ושטחים אלה הפכו כר פורה להשלכת פסולת לא חוקית. איגוד ערים מפרץ חיפה הקים פורום לפיקוח אזורי כדי להגביר אכיפה ולמנוע מפגעים בשטחים הפתוחים, ואנו לוקחים בו חלק יחד עם המשטרה הכחולה, המשטרה הירוקה, מג"ב, קק"ל ורט"ג. בעקבות זאת, יחד עם אגף השיטור במועצה, אנו משלבים אמצעים טכנולוגיים וקנסות וכבר השגנו עליה בניקיון ואיתרנו משליכים, שפינו את הפסולת מהשטח. כמו כן, הגשנו תוכנית למשרד להגנת הסביבה לתגבר ניקיון ואכיפה בשטחים הפתוחים ממפגעי פסולת בניין וגושית שנמצאים בשטח מזה שנים.

תאר נושאים נוספים בהם התוכנית עוסקת

החלטנו לקדם חינוך סביבתי ואקלימי, פורמלי ולא פורמלי. אנחנו פועלים כבר שנה שנייה למתן חינוך אקלימי איכותי, הכולל חינוך להיערכות לשינויי אקלים מותאם גיל, בכל כיתות גן חובה, בכיתות ג' ובכיתות ז'. בשיתוף פעולה עם קק"ל, הקמנו יער קהילתי, הנמצא בצד הצפון מערבי של המועצה - ביער שוקף. בעבר, היער עבר שריפות ומאז השתקם, ואנו מקדמים פעילות 'חינמית' לציבור בתמיכת קק"ל. למשל, כל גן יוצא יום בשבוע ללמוד ביער הקהילתי, בתי הספר וגם תנועת הנוער הדרוזי התחילו פעילות ביער. קהילת רוכבי האופניים עזרה להרים את הפרויקט וגם עשתה מסע רכיבה לקידום המודעות להשבת החטופים. אנו נמצאים במו"מ עם חברה להטמעת תכנים סביבתיים לכל שכבות הגילים, מגן ועד י"ב, שתכלול מערכת שבועית ללימודי סביבה כל השנה.

נושא נוסף שהחלטנו לקדם במרץ הוא התמודדות עם שריפות והקמת איזורי חיץ וניהולם. הכרמל סובל משריפות ומשבר האקלים מעצים אותן, במיוחד אחרי חורפים שחונים כמו החורף הזה. כשנגיע לסתיו הכל יהיה צהוב וישנה סכנה ממשית להצתת היער והשכונות החיצוניות בישובים במועצה השוכנות בתוך היער. כל שריפה קטנה עם רוח לא נכונה יכולה להביא לאסון. היסטורית בשנים שחונות עם לחות נמוכה יצרו שריפות.

בימים אלו אנו שוקדים על הקמת פורום רחב, תוך מיקוד באזוריות ושיתוף פעולה עם רשויות שכנות וגופים שונים, כולל גופי הביטחון, על מנת לנהל אזור חיץ ברמה אזורית, לצמצם את מספר השריפות ולמנוע פגיעה בנפש וברכש עם פרוץ השריפות.

למידע נוסף<

ערים מספרות

בריסביין | אוסטרליה
הסתגלות וחוסן אקלימי

קופנהגן | דנמרק
ניידות בת-קיימא

קראו עוד <<

קראו עוד >>

למקרי בוחן נוספים <<

יוזמת העיר הירוקה

info@weitz.org.il רוצים להופיע פה גם? שלחו בקשה ל:

מה תוכלו למצוא במרכז הידע לרשויות מקומיות?

מערך הפסולת העירוני

הרשות המקומית היא האחראית הבלעדית לאיסוף הפסולת ביישוב, לטיפול בה ולשמירה על ניקיון השטחים הפתוחים. אופן הטיפול בפסולת בשילוב אכיפה הם גורמים חשובים בשירותים המוניציפליים ובשמירה על איכות הסביבה ברשות. במדריך לקיימות וסביבה ככלי פיתוח בשלטון המקומי, פרק 1 – ניתן ללמוד על הדרכים השונות להתייעל ברשויות המקומיות, בהתאם לכל אחד מזרמי הפסולת.

[קראו עוד >>](#)

חוקים ותקנות

[למידע נוסף >>](#)

מדריכים ופרסומים

[למידע נוסף >>](#)

קולות קוראים

[למידע נוסף >>](#)

[לחצו כאן לאתר מרכז ויץ >>](#)

נתראה בניוזלטר הבא!

מרכז ויץ לפיתוח בר קיימא | 08-9474111 | Israel

[הסר](#) | [דווח כספאם](#)

נשלח באמצעות תוכנת [ActiveTrail](#)